

Forslag	A 1926/ PRE Medlemsförslag om gemensam nordisk säkerhet och försvar
Fremlagt av	Mittengruppen
Behandles i	Presidiet

A 1926/PRE Medlemsförslag om gemensam nordisk säkerhet och försvar

Mittengruppen foreslår at Nordisk Råd rekommenderer de nordiske regjeringene å

- göra en "Stoltenberg II-rapport" om Nordens gemensamma säkerhet och försvar, samt
- se över Nordiska rådets och ministerrådets roll i förhållande till det nordiska säkerhets- och försvarssamarbetet

Bakgrunn

I en opinionsundersökning, gjord i 2021, där 3 400 personer i Norden tillfrågades om deras synpunkter och prioriteter kring nordiskt samarbete är säkerhet, trygghet, beredskap och klimat de teman som kommer absolut högst upp. Det är ingen nyhet att dessa teman ligger i topp. Så har det sett ut de tre senaste gångerna när vi har frågat under de fem senaste åren. Det finns ett starkt stöd hos medborgarna och en stark efterfrågan på mer nordiskt samarbete kring säkerhet och trygghet.

I början av 2021 gjorde Mittengruppen ett förslag om en "Stoltenberg II" -rapport om krisberedskap. Och vi fick faktisk en rapport, Enestam-rapporten, om civil beredskap. Den delen som handlade om militärt försvar och säkerhet föll bort, kanske av naturliga skäl, mitt i coronakrisen.

Sedan dess har vi sett många ändringar i Nordens säkerhetsmiljö. Rysslands brutala angrepp på Ukraina i slutet av februari 2022 ledde till att Finland och Sverige sökte sig till Nato, och Danmark blev av med sina reservationer kring EU:s gemensamma försvar.

Det nordiska försvarssamarbetet inleddes under den nya benämningen Nordefco i slutet av 2009, efter publiceringen av den sk. Stoltenberg-rapporten. Det militära samarbetet har utvecklats från resursbesparing till någonting som i dag uppfattas som strategiskt viktigt och syftar till gemensamt agerande i krissituationer. Detta konstateras i Nordefcos "Vision 2025", utgjord i 2018, som utvidgar samarbetet så att det inkluderar även kristider ("peace, crisis and conflict"). Nordefco-samarbetet har pågått i olika konstellationer, delvis beroende av geopolitiska skillnader mellan länderna, delvis av allianstillhörigheter.

Bedömningen från säkerhetspolitiska experter är att Finlands och Sveriges Nato-medlemskap gör att hinder för ett tätare Nordefco-samarbete mellan de fem länderna undanröjs. Sådana hinder har tidigare gällt till exempel delning av förtrolig eller hemlig information. Som Nato-medlemmar har Finland och Sverige tillgång till samma information som Norge, Danmark och Island. De ingår under samma - Natos - kommandostruktur. Förutsättningarna för ett nordiskt försvarssamarbete ökar därmed betydligt.

Under hösten 2022 startar Natos nya runda av försvarsplanering. När Sverige och Danmark ökar deras försvarsbudgetar till den av Nato krävda nivån 2% av BNP årligen är det upplagt att de nordiska länderna samarbetar för att få den största möjliga effekten av det gemensamma försvaret av såväl Östersjön som Arktis. Samtidigt är det ytterst viktigt att ha en gemensam nordisk uppfattning av säkerhetssituationen i ljuset av Rysslands angrepp på Ukraina och därmed den ändrade hotbilden. I en gemensam lägesbildsanalys bör även de geopolitiska skillnaderna mellan länderna framgå tydligt, för att ge en realistisk grund för gemensamma åtgärder. Mittengruppen rekommenderar att de nordiska länderna nu sätter i gång detta analysarbete.

Reykjavik, den 6. september 2022

Anders Adlercreutz (sv)

Anders Eriksson (ÅF)

Bertel Haarder (V)

Edmund Joensen (sb)

Eva Biaudet (sv)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)

Heidi Greni(Sp)

Heli Järvinen (gröna)

Jaspur Langgaard (sb)

Katrine Kleveland (SP)

Mikko Kinnunen (cent)

Mikko Kärnä (cent)

Ola Elvestuen (V)

Ola Johansson (C)

Outi Alanko-Kahiluoto (gröna)

Per-Olav Tyldum (Sp)